

NÉPLAP

A Nagytemplom újjáépítését követelte a közgyűlésen az MKP debreceni titkára

A MAGYAR KOMMUNISTA PART KELETMAGYARORSZÁGI LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 88. SZÁM.

VILÁG PROLETARJAI EGYESÜLJETEK I

1947. ÁPRILIS 18. PÉNTEK

Botrány

Valóban az, ami Debrecenben a házépítés terén történik. A háztulajdonosok semmittevésén indokolatlan, bűnös mulasztásokkal csak egyet érnek el: felduzzasztják az amúgy is veszedelmes arányú munkanélküliséget.

Nem merjük hinni, hogy tehetlenségük célzatos lenne. Nem merünk annyi korlátoltságot feltételezni még egyes szélsőségesen demokráciaellenes háziuraktól sem, hogy vak gyűlöletük diktálná kitévesüket. Ha mégis akadna ilyen, meg kell értsék: a botrányokba hajszolt munkanélküliek elsősorban ellene fordulnak. Hiába remélik egyesek, hogy a munkanélküliek fellázítását békésen szemléltetik puha fészkeikből és boldog kédzörzsöléssel nézhetik, hogyan verik szét a kétségbeesettek a demokráciát. Annyi eszük lehetne, hogy elhagyják: a szerencsétlen nincstelenek onnan ragadnának, ahol sok van, elsősorban az ő puha fészkeiket vernék széjjel és hordanák el dús spájzaikat.

Józan észrel nem értjük, miért ez az országos helyzetből kirívó nagy tértelenség? Más városokban járva mindenütt körülállványozott házakat láthatunk, Debrecenben szinte egyetlenegy sem építének; vagy hoznak rendbe. Nem hiszük el — és ezt ha szükség lesz rá, be is bizonyítjuk — hogy itt minden háztulajdonos csak a puszta létét képes tengetni. Nem hiszik el, hogy nincs közöttük jónéhány, aki minden külső segítség nélkül is ki tudná javíttatni házat. Inkább meghagytak egy kis tetőhibát, néhány száz cserépet se raktak rá az őszel, türték, hogy házuk csaknem bepusztul, de nem javították meg.

Közben a város külsőségein a szegényemberek szépen helyrehozták, megtüdozták-foldozták házaicskáikat, vannak, akik a kapott úres telekre kis szerény hájleket tudtak már állítani.

Mi sem bizonyítja jobban a háztulajdonosok renyhességét, mint az a tény, hogy a tetőfedési munkálatokhoz igényelhető kölcsönt — a legújabb jelentés szerint — mindössze százan kérészték. Pedig nem száz, de nem is ezer ház szorul Debrecenben javításra! Miért ez a tértelenség, miért kell eltűnnünk a munkanélküliség bűnös fokozásáért?

Budapestben komoly rendszabályokkal biztosítják a házak megjavítását. A polgármester utasítására az egyes kerületek mérnökei ellenőrzik: a háztulajdonosok igényeltek-e kölcsönt, a kölcsön kézhezkapása után kelő időben megkezdtek-e és befejezték-e a javítási munkálatokat és a bűnös mulasztókat azután a legszigorúbban megbüntetik.

Debrecenben is hasonlót kell cselekedni. Ellenőrizni kell azt, hogy ki nem javíttat házat, pedig anyagi körülményei a kölcsön felvételét sem teszik indokolttá, meg kell nézni, kik nem igényelnek kölcsönt és azok, akik a pénzt megkapták, nem közt-kamatra adják-e ki először?

Ugy igaz, ahogy Szabó István kommunista képviselő mondta a szerdai közmunkaértekezleten: a kormánytól minden segítséget meg kell követelni, de Debrecenben is körül kell néznünk, hogy mivel nyihitnénk a meglévő bajokat. A háztulajdonosok sokat tehetnek ennek érdekében, elvárjuk, hogy cselekedni fognak!

Őrizetbe vették a szerdai tüntetés felbujtóit

A belügyminisztérium sajtóosztálya jelenti: Április 16-án reggel egy csoport munkanélküli Debrecenben a közmunka újjáépítéséért tüntetett. A tömeg a város háza elé vonult. Itt a tömegbe vegyült bujtatók beszédekkel hatása alatt egy kisebb csoport a szakszervezetek szakmaközi munkaközvetítő hivatala elé vonult. 18-20 személy behatolt a hivatal helyiségeibe és bántalmazta Gombos Sándort, a munkaközvetítő vezetőjét. A rendőrség gyors beavatkozása rendezettségnek véget vetett. Az államrendőrség eljárását indította annak megállapítására, hogy kik bujtatták fel a munkanélkülieket. Megállapították, hogy a munkaközvetítő hivatal elleni támadást Kiss István B-listás honvédszázados és Birta János foglalkozás nélküli egyén szervezték és irányították. A két igazgatót az államrendőrségen kihallgatták. Az eljárás tovább folyik annak megállapítására, hogy kik voltak Kiss István és Birta János cinkostársai.

Ki a fasiszta ügynökökkel a szervezett munkásságból?

Felhívás Debrecen szervezett dolgozóihhoz

A közelmúlt eseményei azt mutatják, hogy a dolgozó osztály sorába olyan elemek furakodtak be, akik a demokrácia ellenes és céltudatos tevékenységgel arra törekednek, hogy a fasiszta okozó hajókat a demokrácia nyakába varrják.

A munkanélküliség kérdése nem elszigetelt debreceni jelenség. Munkanélküliség azokban a nagy nyugati országokban is hasonló mértékben van, amelyek tudvalevően sokkal kevesebbet szenvedtek a háború következtében és sokkal gazdagabbak nálunk. A munkanélküliség a tökéletes társadalmi rendszernél velejárója.

A munkanélküliség a népi demokráciában is csak úgy szüntethető meg, ha a munkáspártok hároméves gazdasági tervét teljes mértékben végre tudjuk hajtatni. Ennek pedig elengedhetetlen feltétele az, hogy úgy gazdasági, mint politikai életünk válságmentes legyen, a reakció ne zavarhassa a kormányt és a munkáspártok építő munkáját. Addig is, amíg a hároméves gazdasági terv eredményei mutatkoznak és a munkanélküliség teljes mértékben megszüntethető lesz, a szakszervezetek és a munkáspártok mindent elkövetnek úgy a városi, mint az állami szerveken keresztül a közmunka azonnali fokozottabb mértékben való megindítására.

A magántőke természeténél fogva nem hajlandó intenzíven bekapcsolódni az építő munkába. Szabotál s inkább hagyja pusztulni vagyona egy részét, minthogy munkaközpontok teremtésével a dolgozóknak kereseti lehetőségét biztosítsa s ezen keresztül a magyar demokrácia megerősödését elősegítse.

A szabotáló nagytőke szűkebbégesnek a reakciónak a megfigyelt ügynökei bujtogatják az amúgy is nehéz sorban élő munkásömegeket és a munkanélküliséget akarják felhasználni a demokrácia alkalmazására.

Felhívjuk az önfutatos szervezett munkásság figyelmét, hogy Debrecen vigyázzon, nehogy fasiszta ügynökök sorába bekapcsolódva zavar

varrt keltsenek. Saját maguk is minden eszközzel meg akarják lönteni.

VÉGREHAJTO BIZOTTSÁGA, SZAKSZERVEZETEK

A Sztálin—Marshall találkozó után jobban haladnak az osztrák békeszerződéssel

A londoni rádió moszkvai tudósítója szerint a külügyminiszterek szerdán délután gyorsan haladtak az osztrák békeszerződés politikai cikkelyeinek megvitatásában. A 15 cikkely közül 3-at vita nélkül elfogadtak. Az osztrák határok ügyének tárgyalására nem került sor, mert úgy döntöttek, hogy a kérdésben előbb meghallgatják Jugoszlávia és Ausztria kiküldötteit. Ausztria képviselőinek meghallgatására ma kerül sor. A tudósító kiemelte Molotov nagyjelentőségű nyilatkozatát, amely szerint szeretné az osztrák békeszerződést Moszkvában tető alá hozni.

A nagy szerdai ülése az egész moszkvai értekezlet legeredményesebb tanácskozása volt. Az érdeklődés középpontjában Molotovnak az a kijelentése áll,

hogy hajlandó az osztrák szerződést Moszkvában aláírni. Nem lehet kétséges, hogy ez a kijelentés összefüggésben áll a nagy eseménnyel: Sztálin generalisszimusz és Marshall külügyminiszter keddi esti első tanácskozásával. Magáról a tanácskozásról semmi hír nem szivárgott ki. A szerdai értekezlet légköréből mindenesetre következtetni lehet a Sztálin—Marshall-találkozó légkörére is. A nagy ülése még sohasem zajlott le ennyire az együttműködés jegyében. Elfogadták az osztrák szerződés 15 pontját, közte a magyar békeszerződés elismerését. Az engedékenység légkörére jellemző, hogy egyhangúlag elfogadták Molotov javaslatát arra vonatkozólag, hogy az osztrák szerződést ne 21 nemzet, hanem csak négy nagy írja alá.

Levegőbe repült egy texasi városka

Texas-City városát a robbanások sorozata úgyszólván teljesen elpusztította. Az első robbanás a kikötőben lévő egyik francia gőzcsón történt. A hajónak nitrát és amóniakrakománya robbant fel. Gyors egymásutánban lángborultak a kikötőben lévő kőolajtartályok is. A robbanások után mérgező gázok öntöttek el a várost. A rakpart felé néző épületsorok összeomlottak. A kikötőben 50 hatalmas kőolajtartály ég, újabb és újabb robbanások és tűzek oly mértékben veszélyeztetik az emberéletet, hogy a mentők is kénytelenek voltak visszavonulni. A robbanások nagy távolságban is pusztítottak. Így összeomlott a kikötőtől 1600 méterre lévő város háza is. A halottak száma eddig 1200, a sebesülteket 2000-re becsülik. Több, mint 300 épület elpusztult.

A 15.000 lakosú város valóság

gos csatátér, vagy agyonbombázott város képét mutatja. Az áldozatok száma azért oly nagy, mert emberek százai dolgoztak a robbanás pillanatában a rakparton.

Texas-City még mindig lángokban áll és a legnagyobb erőfeszítések ellenére sem látszik valószínűnek, hogy az óriási tűzvész egyhamar megfékezik. Az égő romtorony magasságú lángjai között a legutóbbi hírek szerint, 750-re tehető azoknak a száma, akiket nem sikerült idejében kiszabadítani és akiket most valószínűleg tűzfüggöny választ el a külvilágtól.

Szerdán reggel újabb robbanások történtek Texas-Cityben. A kikötő övezetében a levegőbe repült két hatalmas gabonaraktár. Az újabb robbanásoknak számos áldozatuk van.

A lakosságcsere a minisztertanács előtt

A kormány legújai eszterlákon rendes minisztertanácsot tartottak. Dr. Pesta László nemzetgyűlési képviselőnek a jóváhagyási hivatal vezetőjévé politikai államtitkári minőségben való kinevezéséhez hozzájárultak.

Szabályozta a minisztertanács a házfelügyelői és segédházfelügyelői szolgálati viszonyt, illetve elfogadta az erre vonatkozó rendeletet.

Elfogadta továbbá a minisztertanács a háztartási alkalmzottak és háztartási alkalmi munkások munkaviszonyával kapcsolatos rendelkezéseket s ezeket az ügyeket a népjóléti miniszter hatáskörébe utalta.

Elfogadták a Magyarország és Csehszlovákia közötti lakosságcsere tárgyában létrejött és beickeklyezett törvény végrehajtásával kapcsolatos egyes kérdések ideiglenes szabályozását tartalmazó rendeletet. Minden érdeket községben meg kell alakítani a telepítési bizottságokat. A magánalkalmazásban állott áttelepítettek elhelyezéséről az illető szakmai szakszervezet tartozik gondoskodni. Elsőbbségi jogokat biztosít a rendelet az egyes engedélyhez kötött jogosítványok kiadásánál az áttelepítettek részére.

Bejelentést tartozik tenni az akinek tulajdonában birtokában, vagy ingatlanában hadianyag van.

A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a I gősgősebbe kezdje meg a szállodaépítkezéseket.

Prímási birtokon akartak lövészképzést az összeesküvők

A népbírószak külön ötletláncsa eszterlákon folytatta Folly Gábor és társai büntügyének tárgyalását.

Folly Gáborral hallgatták ki, mint a szervezkedés vezetőjét. Kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát, mert 1938-ban összeköttetésbe került Donáth Györggyel és tárgyalta is vele a MFP ifjúsági csoportjának megszervezéséről. Azt tagadta, hogy a felszabadulás utáni időkben összejött volna vele, de a tárgyalás során alapos gyanú merült fel arra vonatkozólag, hogy ez a kapcsolat a közelmúltban is meg lehetett.

Folly elmondotta, hogy tervbe vették az oroszok elleni partizán-tevékenységet.

A továbbiakban Folly elmondotta megismerkedését Vattay Zsolttal, aki azt mondta neki, hogy bemutatja Mindszenty esztergomi primásnak. Erre azonban nem került sor. Bizalmatlan volt Vattayval szemben, aki legitimista volt. Tervei között szerepelt vezető baloldali politikuskok tisztségű való elfogása is.

Vádoltársai szemébe mondták Follynak, hogy azért akartak a Sigray-birtokra, illetőleg az esztergomi primás birtokára menni, hogy ott munkát vállaljanak és egyben megkapják lövészképzésüket.

A tárgyalást pénteken folytatják.

Ötvenegy ipartestület képviselői tárták fel Debrecenben a kisiparosság panaszait

Csütörtökön délelőtti ülésén össze a formátus egyházkerület közgyűlési termében az a nagyjelentőségű kamarakerületi ipartestületi értekezlet, amelyen 51 ipartestület 111 kiküldöttje vesz részt. Az értekezleten, amelyet dr. Radó Rezső kamarai főtitkár nyitott meg, az ipartestületek elnökei és jegyzői kívülről megjelent az iparügyi miniszter képviselőjében dr. Pálvölgyi Tibor miniszteri titkár, az IPOK képviselőjében dr. Lippai István, dr. Bittner Róbert, dr. Kunsági László és dr. Mészáros Zoltán titkárok. A Debreceni Kereskedő Társulatot dr. Borók Imre titkár képviselte.

Dr. Radó Rezső rámutatott arra, hogy a kamara akkor él, ha sürin érlelődik az érdekképviselettel. Az iparkamarák önkormányzatának kérdését ismertette ezután. Most folyik a különböző javaslatok összehangolása és

kihívás van arra, hogy a jövő héti végén napvilágot lát a rendelet. A kamara önkormányzata a legdemokratikusabb alapon van felépítve és abban, tervezet szerint, a kisipar és kiskereskedelem többséget élvez a gyáriparnál és nagykereskedelemmel szemben. A választás maga listásos lesz három nagy körzetre osztva fel a kamara területére. Egyik Szolnok megye, másik Hajdú, Bihar, harmadik Szabolcs, Szatmár. Kamarai vezetők csak azok lehetnek, akik az iparügyekhez a legközelebb állnak.

Dr. Pálvölgyi Tibor az iparügyi miniszter üdvözlőjét tolmácsolta. A kormány számára a kisiparosság támogatására terveit végrehajtásánál, mint a magyar természetben a kisipar igen előkelő helyet foglal el.

Dr. Harsányi Imre ügyvezető titkár az OTI-kérdést ismertette. Felvetette a kérdést, hogy mi a részese a kisiparosság a szociális biztosítás elnyerésében. Nyilatkozatot olvasott fel Molnár Erik től, aki a kisiparosok szociális biztosításáról szóló rendelettervezet jelentett be. Hozzáfűzte, hogy ebben a kérdésben magát a kisiparosságot is hallgassák meg, akik nemcsak az öregségi, hanem a betegség, baleset- és rokkantsági biztosítást is kívánják.

Az OTI-ügyvezetést és adminisztrációt támadta és szinte lírázó hangon nyilatkozott erről az intézményről dr. Lippai István IPOK főtitkár.

Megdöbbentéssel hallgatták azt a demagóg hangot, amelyen egy ifjú országos intézmény főtitkára a népbiztosítási minisztert támadta. Kovács Lajos kamarai titkár az ügyek elintézését ismertette,

amely az Anyag- és Árhivatalon keresztül történik. Ezen keresztül lehet az iparos foglalkoztatottságá, jólétét emelni.

Dr. Póka Károly kamarai titkár az adózás körüli nehézségeket ismertette. Kéri, hogy a minimális határt emeljék fel és az adóknak csoknát is változtatásokat eszközöljenek. A közmunka válság is elkecseregelt a kis iparosok között. A közmunka válság is elkecseregelt a kis iparosok között. A közmunka válság is elkecseregelt a kis iparosok között.

Bittner Róbert, az IPOK képviselője felhívta az iparosok figyelmét arra, hogy az adószámlázási bizottságokban mód van az iparosság megvédésére.

Serly Kálmán kamarai titkár a kisipar hitellellátásáról beszélt. Az eddig folyósított hitelek 42 napos lejárati ideje rendkívül rövid és a fővárossal szemben a vidék indokolatlanul hátrányosabb helyzetben van. Kéri a hitelkínálat

származásától a kisiparosság érdekében. A közmunka válság is elkecseregelt a kis iparosok között. A közmunka válság is elkecseregelt a kis iparosok között.

Az IPOK részéről Kunsági László és Mészáros Zoltán a kamarai bizottságok felállítását és az idő előtti szabaddítás, ellen szólaltak fel.

Ezután a hozzászólásokra került sor, amelynek során Boldog József (Debrecen), Juhász Ferenc (Nagykálló), Csöke Péter (Szabolcs), Tóth Albert (Dévaványa), Tamási József (Fegyvernek), Farkas János (Jászapáti), Nagy Béla, Szántó Gyula (Kunzentmárton), Bodnár Imre (Debrecen), Konecz István (Hajdúdorog), Bálint István (Gáta), Gacsárdi Mihály (Debrecen), Székely István (Büdszentmihály), Dámász Mátyas (Kunzentmárton), Walmér László és Fülöp János (Nagyléta), Ernest József (Beregyóújfalú), Bernát József (Hajdúdorog), Szabó József (Fehérgyarmat), Brnák István (Nánás), Borbély Lajos (Köba), Hüse Péter (Balmazújváros) Boros István (Törökszentmiklós) szólalnak fel.

Az értekezlet, amely nagy anyagi sikerrel zárult, a napunk zártakart.

SZÍNHÁZ

A CSOKONAI-SZÍNHÁZ MŰSORA:

18-án, pénteken délután fél 4-kor: Csókos asszony, Pilléres előadás. 7-kor: A kaméliás hölgy. (O) bérlet. 9-kor: Utolsó bérlet. Szombat: Fekete lilium, Mátrai Mária, Sugár Baba és a Rudas. Fiverek vendégfelléptével.

KAMARA SZÍNHÁZ

19-én, szombaton 7-kor: Játék a kastélyban. Vasárnap: Játék a kastélyban.

Kaméliás hölgy

Ma már túlhaladt az álláspont és régen megoldott probléma az, amit Dumas írt fel a Kaméliás hölgyben. A maga idejében azonban kétségteletlenül merész újításnak számított a darab. Egyes jelenetekben egészen bírálja az akkori kort és az idősebb Duval dogmaként hirdetett tétele, hogy „ledönthetetlen dolgok kormányozzák a világot”, a nézőkben ennek a hitnek az ellenkezőjét ébresztik fel. Persze az író és a köztársaság nagyrésze Margitot azért sajnálja, mert érv és nemesség, aki jobb életre kíván, és nem látja, hogy amit a polgári társadalom képmutatóan egyéni bűnnek bélyegez, az a társadalom bűne.

A Csokonai-színház együttesét komoly feladat elé állították, amikor ezt a darabot színrehozták. Mégis a szerda esti előadás ímet bebizonyította, hogy a színház prózai társulata komoly tehetségekkel rendelkezik. Móry Luceknak voltak ragyogó jelenetei, kurtizán helyett azonban inkább színésznőt alakított. Kisvárdi mechanikusan fogja fel a szerepet és több súlyt helyez a külső mozdulatokra, mint a belülről jövő mély érzésekre. Márky Géza jól fogta a puha, ezeregyéjű elvakult, de végső fokon becsülettel polgári szerepét, az utolsó felvonásban azonban nem volt eléggé meggyőző és természetes. Koromcsányi Lajos pompás epizódfigurák, fanyar humorán keresztül nek a szkeptikus bohém mély érzései. Danis György, most sem tudta levérni a kőből patetikussá módorát, bár a szereplésére némileg lecsökkentette színjátékát. Megjelenésében azonban találó és fellépése meggyőző volt. Thuróczy Gyula orvosalkitása kiemelkedik a darabból. Sasady Gusztáv az utolsó felvonásban találta meg a helyes hangot. Balogh István főleg fiatal grisétté, Károlyi István főleg nyeres, szenvedélyes francia arisztokrata. Arany Kati kissé erőszakolt. Urvárossy Kati most is mélyen emberi. Hortobágyi Arthur átért szerepét, csak bizonytalan. Pandur Teréz túlhangoz. Szabó Samu alakítása kissé operettű. Fodor István inkább sértődött, mint perzenkedő. Vándori Margit szitog.

A rendezés körül vannak hiányosságok és főleg az oka az, hogy az egyes jeleneteknek, Nagy egészében nincs előadása és a tizedik előadásán már komoly művészi teljesítményt nyújthatna az együttes. (ML)

JAZZTÓL AZ OPERÁIG

„Scala” hangversenyiroda rendezésében „Jazztól az operáig” hangverseny lesz vasárnap délután 4 órakor és este 7 órakor az Arany Bika díszteremben. Közreműködnek a „The Vagabonds” európai jazz és paródiaegyüttes, továbbá Rózsa Vili, Pálka Jolán, az Operaház kórusa, primadonnája, Tóth Valéria, az Operaház lírai soprán primadonnája, Szabó Miklós, a rádió tenorbonvivánja, Domahidi László Budapest kedvenc basszistája, Konferál Nagy István, zongorán játszik Hajdu István európai hírnév zongoraművész. Előadásra kerülnek a legszebb jazz, operett és operaszámok. A második előadásán új műsorral kedveskedünk a közönségnek. Jegyek elővételben kaphatók a Könyvtrafikban és az Arany Bika főpórtánál. (X)

A HONVÉDZENEKAR HANGVERSENYE

A honvédszenekar szerdán tartotta megszokott hangversenyprogramjának 10. hangversenyét. Mint mindig, úgy ezúttal is a Bika dísztermet zsúfolásig megtöltötte a szórakozni vágyó közönség. A honvédszenekar műsora változatos műsorszámokból állott. A zenekart Verőcei Ernő honvédkarnagy vezényelte.

A hangversenyen Káldy Zsigmond magyar nótákat énekelt igen nagy sikerrel. A műsor egyik számát, egy indulót a 4 éves Adám Gyurika vezényelte. Benedek Zoltán debreceni zeneszerző „Booskai indulója” is a műsor körtében került bemutatásra nagy sikerrel.

Ma: Szabó István képviselő előadása a Munkásakadémián

A Munkásakadémia előadásorozójában a Vörös Hadsereg-útja 58. szám alatt pénteken délután fél 6 órakor kezdettel Szabó István, az MKP nemzetgyűlési képviselője tart előadást a Szovjetunió gazdasági eredményeiről.

Az előadás iránt annál nagyobb érdeklődés nyilvánul meg, mert Szabó István képviselő elvtárs maga is hosszú ideig dolgozott a Szovjetunióban s így az ottani viszonyoknak tapasztalatból kitűnő és közvetlen ismerője.

NAGY FERENC

a koalíciós békefeltételek betartására intette a Kiszgazdapárt képviselőit

A Független Kiszgazdapárt képviselői csoportja szerdán délután ülést tartott, amelyen Nagy Ferenc miniszterelnök szólalt fel. Megállapította Nagy Ferenc, hogy a politikai béke légköre igen sok rendezetlen kérdés megoldására nyújt lehetőséget és ez végeredményben nemcsak a közgazdasági teret, hanem a magyar élet minden területén kedvezően fogja éreztetni hatását. A politikai béke fenntartása a koalíciós pártok között kötött megállapodás végrehajtása a béke feltételeinek tiszteletben tartása egyformán lényeges kérdés. Általános érdek, hogy a nyu-

galom és a belső béke fel ne borulhasson. Megemlékezett a miniszterelnök a „Szabad Nép” néhány nappal ezelőtt megjelent cikkéről, amely a Független Kiszgazdapárt egyes képviselőinek kijelentéseire hivatkozva azt állítja, hogy a párt megszegték a koalíciós megállapodás egyes feltételeit. Figyelmeztette a képviselőket, hogy ne adjanak módot és okot a koalíciós pártok sajtójának ilyen megállapításokra. Közölte Nagy Ferenc, hogy a nemzetgyűlést nem szándékoznak túlságosan sokáig szüneteltetni.

MNDSz kultúrdélutánok a Dohánygyárban és a Tégláskertben

Az MNDSz debreceni vezetősége április 15-től május 1-ig Növénykei rendez. Az egyes városi szervezetekben öltetesen összejelölt kultúrműsor keretében számol be a debreceni MNDSz eddig végzett munkájáról, további céljairól, terveiről.

Némethi Józsefné előadó fog beszélni.

Szombaton délután 6 órakor a tégláskerti MNDSz kultúrdélutánja kerül megrendezésre. Előadó: Perkolab Kata.

Beléptéj természetesen ezen alkalommal sincs, a kultúrdélutánra minden debreceni asszonyt szívesen hív és vár az MNDSz vezetősége.

Kiterjesztik a hadirokkantak ellátását

Mint ismeretes, a kormány az államháztartás helyzete és a stabilizáció sikeréhez fűződő érdekek miatt még a múlt év augusztusában kiadott rendeletével a járadékellátásból kénytelen volt kirekeszteni azokat a hadirokkantakat és hadiözvegyeket, akik önálló iparosok, kereskedők, vagy állami egységűsége tárgyát képező cikkek árusítására voltak jogosítva, tekintet nélkül arra, hogy mennyi volt az ebből eredő keresetük.

Az államháztartás javuló helyzete most lehetővé tette, hogy a kormány a népbiztosítási miniszter kezdeményezésére ezt a rendeletet alként módosítsa, hogy az előbb említett hadirokkantak és hadiözvegyek megkaphassák a járadékot, ha keresetük nem haladja meg azt az értékhatárt, amely a többi hadirokkantakra és hadiözvegyekre is irányadó.

Sakkbajnokság

Az egyéni kerületi sakkbajnokság ötödik fordulójában Pálffy igen szép játszmával győzött a szobozlóli Bannó ellen. Mezei nyert állást remélve pontot Szabó ellen. Komuves nyert Tallósi ellen. Dr. Kocsis nehéz játszmában győzött Urszin ellen. Simon-Kovács nyert Hora ellen. Low győzött Sarkadi ellen. A Könyv-Palota játszma függőben maradt. Könyvnyert állásban. A helyezése eorrendje az ötödik forduló után: első, második Simon-Kovács-Mezei 4 pont (5 játszmából), harmadik, negyedik Vitarus és Komuves 3 és fél pont (4 játszmából), ötödik Könyv 3 pont és egy fűgő (4 játszmából). A második csoportban az igen jó képességű diáksakkgó Kovács Tibor vezet, aki öt játszmából öt győzelmet ért el.

Súlyos baleset munkaközben

Nagyválti Imre közművesseg az egyik Kassai ház tetőzetének javításán dolgozott. Munka közben megcsúszott a meredek tetőn és hat méter magasságból lezuhant az út közepére. A mentők koponyaalapi töréssel, életveszélyes állapotban szállították ki a klinikára.

Erdélyi gyermekek nyaraltatása

A Debreceni Magyar-Román Társaság felkéri mindazon intézményeket, vallásfelekezeteket, egyesületeket, amelyek az ehezó romániai gyermekek elhelyezését vállalták, a gyűjtőveket 18-án, pénteken a városi levéltárban a délelőtti órákban beszolgáltatni szíveskedjenek. Minden, az akcióval összefüggő kérdéssel készséggel szolgál felvilágosítással a Társaság irodája (Városháza, Loveltár) a délelőtti órákban, ahol gyermekvállaló szülők jelentkezését is elfogadják. A Nemzeti Segély debreceni és hajdúvármegyei szervezete részt kíván venni az erdélyi és román gyermekek nyaraltatási akciójában.

Az elmúlt év folyamán több ezer magyar gyermeket vállaltak el erdélyi és román szomszédaink. Most, amikor ók várják segítségünket, mert az infláció miatt éheznek és nyomorognak, különösen nem hagyhatjuk figyelmen kívül kérésüket. Egy-két gyermeket vállaló családok jelentkezzenek a Nemzeti Segély debreceni központjában: Debrecen, Ságvári Endre-u. 4. I.

AUTÓ-PORTAL-ABLAK **BERGER** Piac-u. 58. Telefon: 368

HOL SZÓRAKOZZUNK?

Csokonai-színház

18-án, pénteken 7 órakor
A kaméliás hölgy
Utolsó O bérlet.
Délután fél 4 órakor
Csókos asszony
Filléres előadás.

19-20-21-én, szombat, vasárnap, hétfőn
Fekete lilium
Mátrai Mária, Sugár Baba és a Rudas. Fiverek együttes vendég-felléptével.

APOLLO-MOZI
Debrecenben először!
Egész évben farsang
az amerikai revü-revüje
Bing Crosby dallal — Fred Astaire táncos verseng két ragyogó nő szerepméért.
Előadások kőnapokon d. u. 4, 6, 8, 10, 12 órakor és ünnepeken d. u. 11 órakor.

Vigszínház-mozi
Az amerikai filmgyártás büszkekegye:
Az operaház fantomja
A legtekélyesebb színes film-escódal
Fősz: Nelson Eddy — Susanna Foster.
Előadások: 3.30, 5.30, 7.30-ór.

A
a
Csütörtökön van kívülről ké...
sági bizo...
jes lé...
Kiszgazda...
nál több...
sorokban...
Óry Ist...
nyias ut...
Károlyi...
szönte m...
legutóbb...
napjáról...
ispán V...
párti tag...
Kiszgazda...
vérek és...
küldött u...
A Hor...
szakasz...
latalt e...
Az út...
latbaadás...
József k...
közgyűlés...
a munká...
tassanak...
Lóránd a...
latok fo...
bizottság...
a közgyű...
Kalcud...
Már n...
Dr. Ré...
liség oká...
ban, má...
látja...
Selyem...
rál a k...
zönyösen...
nyomorít...
a demó...
kényzer...
a tetőj...
Szabó...
a mező...
sének...
és köve...
jűk oda...
Figyelme...
szabotál...
hangulata...
láma és...
akik út...
Szabó...
hogy kiz...
népsűrű...
tos megá...
jalásra...
a XVII...
népesed...
válságok...
gári tud...
igazolják...
Rényi...
clevé 1...
róf, ho...
A L F...
TAK...
DEBR...
a Pest...
legelőn...
a bank...
Szolgá...
A

Jön Gerő, a hídverő! Vasárnap délután fél 4-kor beszél a DVSC sporttelepén

A Nagytemplom újjáépítését követelte a közgyűlésen az MKP debreceni titkára

Szabó István kommunista képviselő felfedte a munkanélküliség igazi okait

Csütörtök délelőtt tartotta Debrecen város törvényhatósága rendkívüli közgyűlését. A törvényhatósági bizottság tagjai majdnem teljes létszámmal jelentek meg; a Kiszagdapárt részéről is a szokottnál többen foglaltak helyet a pad-sorokban.

Öry István főispán közölte megnyitása után a közgyűléssel, hogy Károlyi Mihály külön levélben köszönte meg a közgyűlésnek, hogy legutóbb megemlékezett születésnapjáról. Megemlékezett még a főispán Vértessy Sándor kiszagdapárti tag haláláról. Felolvasta a Kiszagdapárt által a Vásáry-testvérek és Lévy Zoltán helyére beküldött új tagok nevét.

A Hortobágy—füzesabonyi útszakasz helyreállítási munkálatait egyhangúan az OKH-nak adják ki.

Az út- és járdaburkolatok vállalatbaadasi munkáit Molnár József kérte, hogy hasonon oda a közgyűlés, hogy a kisiparosok, akik a munkát megkapják, foglalkoztassanak munkásokat. Kalenda Lóránd a vállalatba adott munkálatok felülvizsgálására ellenőrző bizottság kiküldését javasolta, amit a közgyűlés elfogadott.

Kalenda Lóránd ezután részlete-

sen ismertette a munkanélküliség helyzetét és pontos számadatokkal bizonyította a helyzet tarthatatlanságát. Bejelentette, hogy eddig 100 háztulajdonos igényelt tehetőse-álmítási kölcsönt és előterjesztést tett, hogy

a kormánytól 425.000 forint segélyt kérjen a közgyűlés.

Szabó Kálmán polgármester elmondta, hogy dr. Ember György az előző napon ígéretet tett, hogy a Gazdasági Főtanács által egymillió forintot utaltat ki Debrecen város részére a kislakások építésére. Javasolta, hogy a közgyűlés külön felirattal forduljon a Gazdasági Főtanácshoz és ezzel tegye nyomatékozá a kérés jogosságát.

Balogh Elemér (MKP) hangoztatta, hogy a munkanélküliség megszüntetése érdekében és kulturális szempontból egyaránt

szükség van a Nagytemplom újjáépítésére.

A Nagytemplom műszaki terve elkészült, a jövő évi költségvetésbe van beállítva és ezért javasolja, küldjön felterjesztést a közgyűlés a kormányzathoz és kérje, hogy a Nagytemplom újjáépítésére előirányzott összeget hozzák előre és már most a tavasszal kezdjék meg a munkálatokat.

sát a törvényhatósági bizottság nagy tapsal fogadta.

Labancz András óva intett egyeteket, hogy a munkásság és parasztság közé a munkanélküliség kapcsán éket verjenek. Hangoztatta, hogy

annak, aki munka nélkül van, pedig dolgozni szeretne, egyformán fáj a munkanélküliség, legyen az munkás vagy paraszt.

A törvényhatósági bizottság az előadói előterjesztést a pótlajavaslattal együtt elfogadta.

Szabó Kálmán polgármester bejelentette, hogy a tárgyalások ötödik pontját, amely javaslat volt a távollására a közellátási ügyosztály részére, levették a napirendről, majd Orosz István jelentését a polgármester helyettesítéséről a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette.

Május 1. megünneplése

Az idei májusa elsője megünneplésére készülődnek már a munkáspártok. A szakmaközi bizottság közös intézkedést küld ki, amelynek a szakszervezetek vezetőin kívül a fontosabb üzemek és a munkáspártok megbízottai lesznek a tagjai.

A szakmaközi bizottság egyúttal új tagokként Gombos Ferencet és Kovács Imrét delegálta a Nemzeti Bizottságra.

Az Apafi-malom átvétele

Előrehaladott tárgyalások folynak a Hortobágyi Malom Munkaszövetkezet részéről az Apafi-malom átvételére. Mivel a felajánlott feltételek elfogadhatónak látszanak, kiállítás van arra, hogy rövidesen meggyezésre kerül a sor. Ezáltal biztosítható lesz az Apafi-malom munkásainak továbbfoglalkoztatása.

Anyakönyvi hírek

Születések: Fábian István malmi munkás Zoltán, Szilágyi Imre Imre, Faragó Lajos asztalossegéd Lajos, Futó József piaci árus Tibor, Salánki László npsz. Imre, Baláth László gyári munkás László, Dobi József kisbéri Lenke, Katona Vilmos szücs Tamás, Szónyi János npsz. Erzsébet, Abel János kereskedő Zsuzsanna.

Eljegyzés: Nagy István—Kardos Julianna.

Házasságok: Bárdy Sándor—Madarász Piroksa, Keeskes László—Tóma Dóra, Lukács János—Sztice Mária.

Halálozások: Nagy Antalné Nagy Margit 60 éves Lányszabó-utca 25., Szabó Sándor 23 éves Német-utca 25., öz. Miklós Erőlt Róth Heléna 71 éves Baltazar-utca 11., Szabó Jón 16 éves Balator-utca 36., Szabó József villanyvezető segéd 45 éves Kiszagd-utca 10., Balla Károly MÁV nyug. üzemi albizt. Kurucz-utca 43., öz. Szabó Sándorné Madai Zsuzsanna 60 éves Buda-utca 7., Devits Gizella 40 éves Szegegyházor 2., Stork Albertné Sziljgyártó Eszter 51 éves Bujdos-utca 10., Fekete Adorján papírkészítő 62 éves Vár-utca 10., Weszelovszky Pál dohánygyári ügyelő 64 éves Varga-utca 17.

Hozzájárások legolcsóbban SCHADEK és FRIDRIK vőpésmérnökök, Kétmalom-utca 4.

Eke, borona, velőgép és kapagép kapható LANGER és KATZ vaskereskedésében Debrecen, Hatvan-utca 62.

ITÉLT A NÉPBÍRÓSÁG

Az elmúlt hetek folyamán az ország demokratikus közvéleménye feszülten figyelte az özszeesküvők bírósági tárgyalását. A reakciós erők mindent megkíséreltek, hogy, miután az ügyet elbagatellizálni nem sikerült, más úton próbálják megakadályozni a bűnösök megbüntetését. Nem atallották megkísérelni, hogy külpolitikai nyomást próbáljanak gyakorolni az országra és kétségbe vonni a magyar alkotmány értelmében alakított bíróság illetékességét. A kísérletek csődöt mondtak. Szerdán délelőtt elhangzott a magyar nép ítélete a régi rendszer visszatartására szervezkedő Horty-baniditák első csoportja felett.

A magyar demokrácia, mely a múltban néha túlságosan is nagy türelmet és elnézést tanúsított az ellene áskálódó je-

mekkel szemben, megmutatta, hogy ha kell, le is tud süjtani ököllal azokra, akik nagy áldozatok árán megszerzett szabadságunkra törnek. Nem a fasizták jólistmért módszereivel dolgozik a demokrácia, mert akkor ez az úri brigantikból álló társaság már réges-régen minde-nestül a föld alatt lenne. A demokrácia még gyilkosainak is megadta a módot és lehetőséget, hogy védekezzenek, enyhítő körülményeket hozzanak fel a maguk védelmére.

Az ítélet elhangzott. Azoknak a keveseknek pedig, akik hazug szelforgatással sajnálkoznak a bitangok felett, jó lesz vigyáznuk. Mert a demokrácia ökle le fog süjtani azokra is, akik még ezek után is védelmükbe próbálják venni, vagy mentegetni a hazaárulókat.

Hajdúszoboszló képviselőtestülete önhatalmúlag megváltoztatta a dézsmarendelelet

A közellátásügyi miniszterium feljelentést tett az államvédelmi osztályon Hajdúszoboszló város képviselőtestülete ellen. Ugyanis a közelmúlt egyik ülésén önhatalmúlag megváltoztatták a miniszterium dézsmarendeleletét egy olyan népeljenes határozattal, amely sze-

rint a dézsmát nem kell levonni és a 90 százalékos örlési arányt 80 százalékra csökkentették. Ez a rendelkezés az ellátatlanok érdekeit veszélyezteti s ezért a feljelentés alapján az államvédelmi osztály megindította az ügyben nyomozást.

AZ MKP FALUJÁRÓINAK TEAESTJE ÁPRILIS 19-ÉN ESTE 6 ÓRAKOR LESZ A MÉMOSZ-BAN. ZENE! BÜFFÉ! TOMBOLA! TÁNC 2 ÓRÁIG.

Mindenkinek meg kell fizetni a közmunkaigazolványok árát

Hivatalos helyről az utóbbi időben megjelent téves újságcikkek, melyek helyreigazításaként közlik, hogy a közmunkaigazolványok 60 fillérben megállapított térítési díját az egész ország területére kiterjedő hatállyal be-

kell szedni a közmunkára kötelezettektől, tekintet nélkül arra, hogy véglegesen vagy ideiglenesen mentesek a kötelezettség alól. Mindenkinék meg kell tehát fizetni a 60 fillért, aki közmunkaigazolvánnyal van ellátva.

Tehetségkutató előkészítő-tanfolyam Debrecenben

A nemrégiben megalakult Alami Gyermektanulmányi Állomás a héten háromnapos tehetségkutató előkészítő tanfolyamot rendez a tanyai tanítók számára. A tanfolyam ünnepélyes megnyitása tegnap délután volt a Kollégium egyik előcsarnokjában. A tanfolyam tanfolyagcéljait a meg-

nyitó előadást dr. Tóth Béla tanítóképzőintézeti tanár, a Gyermektanulmányi Állomás vezetője tartotta. Ismertette a Gyermektanulmányi Állomás és a jelenlegi tanfolyam célkitűzéseit. Utána dr. Kiss Tihamér tanítóképzőintézeti igazgató tartott előadást. A tanfolyam ma és holnap egész napot tart.

Letörik a lakásuzsorát

Utóbbi időben feltűnően lábra kapott Debrecenben a lakásokkal való üzérkedés. Lelkiismeretlen emberek különböző címenek, főleg lakásjelölés és javítatás címen használják ki a lakásra rászorulókat, hogy haszonra tegyenek szert. A népjóléti miniszter ren-

delkezése szerint mindazokban az esetekben, amikor lakásokkal való üzérkedés forog fenn, a lakáshivatalt meg kell tennie a feljelentést a gazdasági rendőrségre. A rendőrség aztán erőfeszítéssel fogja felőni a lakásuzsorát.

Van elég zöldségféle a debreceni piacon

A javuló időjárás kedvezően érezteti hatását Debrecen piacán is. Egyre több zöldségféle jelenik meg és az ára is lassan morzsolódik, míg a szegények számára is megvásárolható lesz. A piac újdonságai a saláta, spenót és a spárga. Az árak a következőképpen alakultak: Spárga egészen finom, gyöngye 6-8 forint, töltikelevél csomója 20 fillér, újhagyma 50-80 fillér, sárga egészen változatos nagyságban 30 fillértől 1 forintig, sóska kúlója 2-4 forint, hónapos retek csomója 1-30, spenót 12 forint, petrezselyem csomóként 20-30 fillér, első-

piangomba 5 forint, karalábé 3-20, répa 6 forint, toma 2 forint, ferkó húrrepa 12 forint, búrgonya vöröszalánai — 90-120 fillér.

A baromfielőhozat! bősége, úgy tyúkban, mint kacában. Nagyon sok heves kacs és liba van a piacon, az előbbi 4-5 forintos, utóbbi 6 forintos ártan. A tojás ára változatlanul 40 fillér.

A tejpiacon a felhozatal igen gyenge, sem vaj, sem túró az utóbbi időben nem jut a piacra, mivel nagyrészt már az előző évi elkészítésből maradt meg a há-

Már most meg kell kezdeni a Nagytemplom helyreállítási munkálatait

Dr. Rényi Andor a munkanélküliség okait egyrészt a földreformban, másrészt a népűrségben látja.

Selyem Gábor éles szavakkal bírálta a tehetőse rétegeket, akik köznyönsen nezik a munkanélküliség nyomorát és így akarják aláásni a demokráciát. Javasolta, hogy kényszerítsék a háztulajdonosokat a tehetőse elvégzésére.

Szabó István (SZDP)

a mezőgazdasági ipar létesítésének fontosságát hangoztatta és követelte, hogy a tehetősek adják oda értékeiket a hza oltárára. Figyelmeztető szavakat intézett a szabóipar tehetőse felé, mert a nép hangulata olyan, mint a tenger hulláma és könnyen elborítja azokat, akik útjában állnak.

Szabó István (MKP) hangoztatta, hogy kizárólag dr. Rényi Andor népsűrűségi elméletével kapcsolatos megállapításai készítette felvilágosításra. Rámutatott arra, hogy már a XVII. században Malthus a túlnépesedést igyekezett a gazdasági válságok okául felülfentni. A polgári tudósok ezzel az elmélettel igazolták a háborút is.

Rényi elmélete szerint már eleve fe kellene mondani arról, hogy valaha is jobb hely-

zetet teremtsünk Magyarországon,

mert az ok, a túlnépesedés nem szüntethető meg. Az igazság az, hogy a munkanélküliség a kapitalizmus velejárója és Truman atompolitikája, az amerikai hádsereg fenntartása csak ennek a válságnak az előzárását és kijáratását célozza. Emlekeztette a közgyűlést dr. Radó Rozsó iparkamarai főtitkárnak a szerdai munkanélküliség anketón tett kijelentésére, amely szerint a töke csak akkor kezd válságosba, ha magát biztonságban érzi.

Könyvű a tökéseknek magukat minden második szavukkal jó magyarnak kikiáltani és a munkásságot és parasztságot hazaárulónak bélyegezni. Pedig ma az az igazi jó magyar, aki áldoz a demokráciáért.

mert ez bizonyítja, hogy a nemzet sorsát a szívén hordozza. Rámutatott a bankok manipulációjára, a háztulajdonosok szabotálására s követelte, hogy a közmunkavállalás kimunkálását új alapokra helyezzék, mert a háború előlőzői ma sem vállalják a terheket. Követelte a szemétfuvarozási vállalat haladéktalan felállítását, amely komoly jövedelmet hozna a városnak. Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy a köztisztviselési telepen bizonyos építkezések történtek, amelynek anyagi vonatkozásai homályosak.

Szabó István elvtárs felszólalá-

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR DEBRECENBEN
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank leányintézete.
Betéteket legelőnyösebben gyűmlöcsöztet.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Szélgáttele előre, gyors és pontos.

Nyitólaltarát Forintmérlegét elkészíti a Könyvelési szakiroda
Vörösmarty-u. 24. Telefon 117

Hozzájárások legolcsóbban SCHADEK és FRIDRIK vőpésmérnökök, Kétmalom-utca 4.
Eke, borona, velőgép és kapagép kapható LANGER és KATZ vaskereskedésében Debrecen, Hatvan-utca 62.

nagyobb g, mert elvtárs gezett a ttani vi- kítőne
ésára
t
ne bo-
terelőnk nappal l, amely t egyes e hivat- árt meg- lapodás ezte. te a adjanak pártok itásokra. hogy a kékoznak te ni.
urban
fog be-
rakor a f. után a adó: Por-
ezen ujtárdel- asszonyt DSz ve.
egöd az ének ja- közben n és há- nt az új nyaalpi lapolhar
ltatása
r-Román on intéz- zeteket, z. éhező ptyezését t 18-án, rtában a gállatni
szefüggő lgal fel- irodája délelőtti aló szü- adják.
eceni és e részt e román akciója-
többszer ltak el zedánk. segítés- ó miatt- gylöno- gyelmen
aló csa- Nemzeti ntjában: u. 4. J.
ER 58. 368

